

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

09.03.2017 № 05-449

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради
України

Парубію А.В.

Щодо результатів аудиту

Шановний Андрію Володимировичу!

Рахункова палата розглянула Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національній академії медичних наук України на наукову діяльність та надання високоспеціалізованої медичної допомоги хворим й інформує.

Національна академія медичних наук України (далі – Академія), незважаючи на зменшення обсягу затверджених асигнувань у 2015 і 2016 роках, у цілому забезпечила функціонування підвідомчих установ та надання ними високоспеціалізованої медичної допомоги, на що із загального фонду державного бюджету було спрямовано більш як 2,5 млрд гривень.

У цей період медична допомога надана майже 800 тис. громадянам України, з яких близько 7 тис. були учасниками АТО. З 2016 року тематика з розробки і удосконалення методів лікування та реабілітації воїнів зони АТО визначена Академією одним із пріоритетних напрямів наукових досліджень її установ.

При цьому зменшення витрат на високоспеціалізовану медичну допомогу з боку Уряду та Мінфіну у 2016 році на 8,1 відс. і у 2017 році на 17,5 відс. порівняно із 2013 роком фактично загрожує знищенням такого виду медичної допомоги, як це вже відбулося у деяких пострадянських країнах. Внаслідок руйнування через постійне недофінансування системи високоспеціалізованої медичної допомоги, яку надають переважно установи Академії, може бути втрачена відповідна клінічна база та фахівці, які на сьогодні забезпечують таку допомогу в Україні. У результаті громадяни України потребуватимуть направлення на лікування за кордон, а відповідні витрати у значно більших розмірах згідно із законодавством будуть здійснюватися з державного бюджету.

В Україні переважно сформовано відповідний масив нормативно-правових актів у сфері організації наукової діяльності. Водночас досі окремі питання законодавчо і нормативно не врегульовані.

Після втрати чинності Законом України від 22.12.1995 № 493 “Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб” **не внесено відповідних змін для врегулювання питань державного замовлення на науково-технічну продукцію** до Закону України від 11.07.2011 № 2623 “Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки” та Закону України від 26.11.2015 № 848 “Про наукову та науково-технічну діяльність”. Також **Кабінетом Міністрів України не внесено змін до відповідних нормативно-правових актів**, зокрема, до Порядку формування і виконання замовлення на проведення фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень та виконання науково-технічних (експериментальних) розробок за рахунок коштів державного бюджету, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1084.

На час проведення аудиту **Кабінетом Міністрів України не затверджено порядку проведення конкурсного відбору наукових і науково-технічних робіт**. Крім того, не визначено випадків, для яких проведення конкурсного відбору наукових і науково-технічних робіт є обов’язковим.

Чинний **Порядок державної атестації науково-дослідних (науково-технічних) установ**, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 07.04.1998 № 469, **не приведено у відповідність із вимогами Закону України від 26.11.2015 № 848 “Про наукову та науково-технічну діяльність”**.

Зважаючи на те, що у законодавстві відбувалися суттєві зміни, **Типове положення з планування, обліку і калькулювання собівартості науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт**, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 20.07.1996 № 830, **застаріло і значною мірою не відповідає чинному законодавству**.

У порушення статті 35³ **Основ законодавства України** про охорону здоров’я від 19.11.1992 № 2801 **МОЗ** як центральний орган виконавчої влади у сфері охорони здоров’я впродовж майже двох років **не затвердило порядку направлення пацієнтів** відповідно до медичних показань до закладів охорони здоров’я, що забезпечують надання третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги, та **порядку надання такої допомоги**.

Незважаючи на те, що із загального фонду державного бюджету на наукову діяльність щороку виділяється близько 200 млн грн, **Академією не забезпечено належного визначення найважливіших наукових проблем**, планування відповідних досліджень з урахуванням визначених Урядом і передбачених у державних цільових програмах пріоритетів та контролю за здійсненням цих досліджень. Внаслідок відсутності взаємодії з МОЗ **Академія не володіє інформацією про реальні потреби медичної галузі України в цілому**, зокрема закладів охорони здоров’я у наукових розробках.

Також є **проблеми у використанні об’єктів права інтелектуальної власності установ НАМН**, які не знаходять широкого практичного застосування. Так, із 2286 отриманих установами Академії у 2010–2015 роках і за 9 місяців 2016 року патентів підтримку чинності 1498 (65,5 відс.) припинено через їх недоцільність і відсутність можливості комерційного використання.

Крім того, **Академія не визначила порядку використання об’єктів**

права інтелектуальної власності, що створюються в її установах. В умовах вільного доступу до розробок, створених за рахунок коштів держбюджету, **Президією НАМН не вжито дієвих заходів для захисту інтересів держави та запобігання використанню об'єктів права інтелектуальної власності без дозволів власників. Не визначено критеріїв та не встановлено єдиних підходів до обліку отриманих установами Академії об'єктів права інтелектуальної власності. Відповідний облік здійснюється установами на власний розсуд.**

Встановлено також низку інших порушень і недоліків при використанні коштів державного бюджету, виділених Національній академії медичних наук України на наукову діяльність та надання високоспеціалізованої медичної допомоги хворим.

Надсилаючи інформацію про результати проведеного аудиту, Рахункова палата вважає за доцільне рекомендувати розглянути її на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я.

З повагою

Т. в. п. Голови

О.С. Яременко